

2-bosqich 1-semestr.

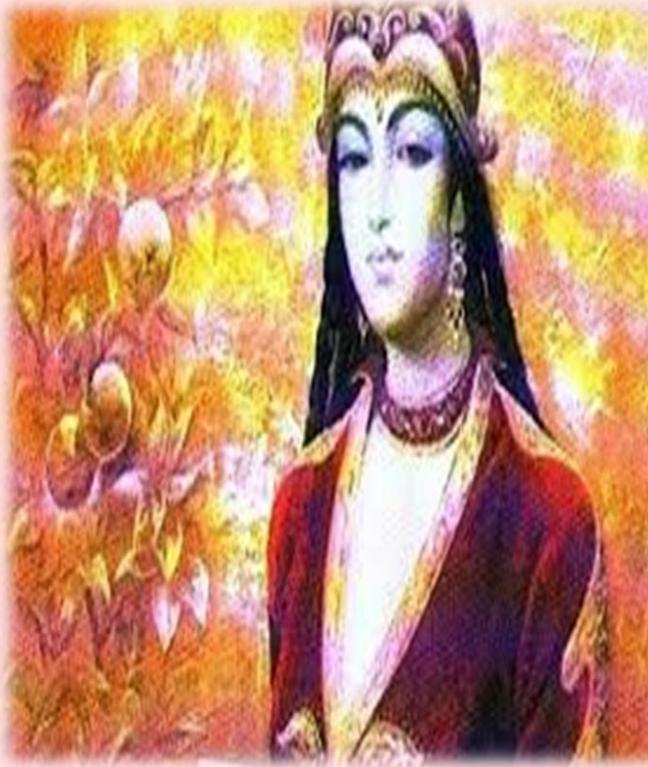
14-mavzu: Anbar Otin hayoti va ijodi

Adabiyot

Abdukadirova M.M

TIIAME

Mavzu: Anbar Otin ijodi

(1870-1910)

•REJA:

- 1.Anbar Otin hayoti haqida ma'lumot.
- 2.Anbar Otin ijodi haqida ma'lumot.
- 3."Qarolar falsafasi"asari haqida.

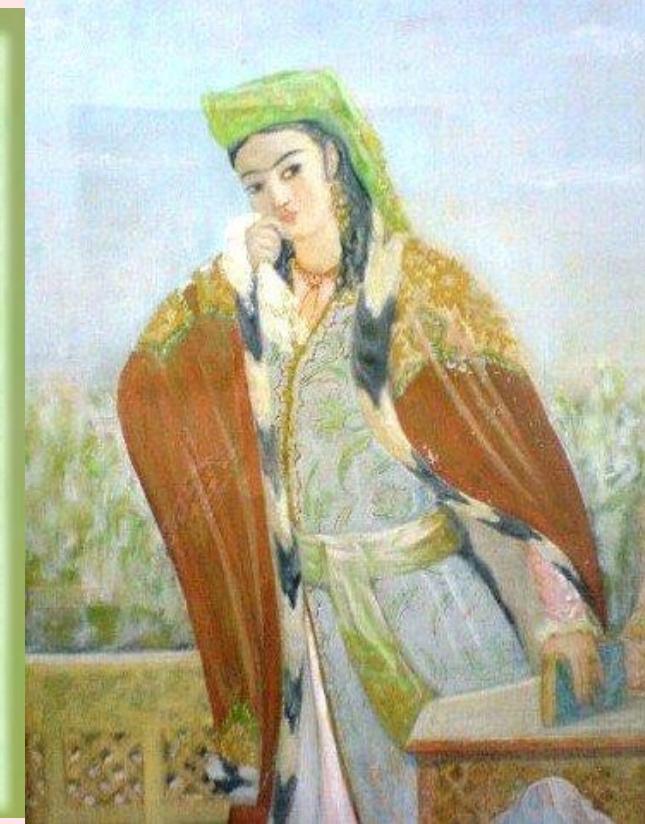

TILAME

BO'ZGA YOLCHIMAGAN BO'ZCHI OILA

- ▶ XIX asr ikkinchi yarmi–XX asr boshlari o'zbek adabiyotida shoiralar ijodi alohida o'rin tutadi. Anbar Otin ham ularning biri edi.
- ▶ ANBAR OTIN 1870-yilda Qo'qonning Buzrukxo'ja (hozirgi Yangi hayot) mahallasida belboqchi oilasida tug'ilgan

TIIAME

MASHAQQATLI HAYOT

Shoira «Tarjimayi hol» asarida, jumladan, shunday deydi:

- ▶ **Otam – Farmonquli Marg'iloniy,**
- ▶ **Onam – Ashurbibi Qo'qoni.**

Ular bo'zchi, aniqrog'i, belbog'chilik bilan mashg'ul bo'lishgan. Oila juda kambag'al yashagan:

- ▶ **Alar belboqchi – bo'zchi erdi kasbi,**
- ▶ **Hamisha makkayidan l erdi noni,**
- ▶ **Ki «Bo'zchi yolchimas belboqqa» doim,**
- ▶ **Yana juft bo'lmas erdi bir choponi.**

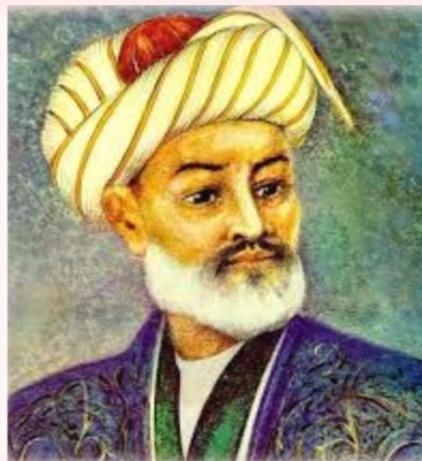
Kambag'alchilik va nochorlik oilaviy hamjihatlikka ham putur yetkazadi. Anbar va uning ukasi o'gay ota tarbiyasida qoladi.

TIIAME

- Anbarni Qo‘qon shahriga – Zohidxo‘ja degan kishiga turmushga uzatishadi (Anbar Otin she’rlaridan birida uni «zahmat ahli»dan deb yozadi, «Debocha»da esa uning «O‘ratepadan yalangoyoq yetim kelg‘an»ini ko‘rsatib o‘tadi). Ularning to‘rtta farzandi bo‘lgan: Mo‘minxo‘ja, Bibixon, Usmonxo‘ja, Ominaxon (yoshligida vafot etgan).
- Bo‘lajak shoira Dilshod otin mакtabida tahsil olgan. Dilshod Barno bu haqda shunday deb yozgan edi: «Anbaroy bug‘doyrang, sunbul sochli, ohu ko‘z, oy yuzli, axloqi hamida va odobi pisandida sohibidur. Bu sakkiz yashar qizcha bo‘lishiga qaramay, hazrat Navoiy g‘azallarini o‘rganishga behad qiziqadi... Umidim borki, bu qizcha katta shoira bo‘lg‘usi».

- Anbar Otin o‘zbek va tojik tillarida ijod qilgan. She’rlarida Uvaysiyning ta’siri sezilib turadi. Zero, Uvaysiyni bir she’rida «momom» deb tilga oladi hamda otasiga Uvaysiyning amma ekanini ta’kidlaydi.

Ustozlarning ulug‘i sifatida Navoiyni tilga oladi:

Agar ustodi adabni izlasang, Anbar Otin,
Sen Navoiy ta’limini doim mutolaa qil.

► Anbar Otin O'rta Osiyoning Chor Rossiyasi istilosini davrida yashagan. U rus madaniyati, san'ati va adabiyoti, ayniqsa, maktab-maorif sohalaridagi ilk o'zgarishlarni ko'rib, ularga nisbatan dastlab ijobjiy baho beradi:

► Qo'shulub mulki Farg'ona o'russiga bu saro bo'ldi,
► O'russ o'zbek elig'a tug'ishgandek ag'o bo'ldi.

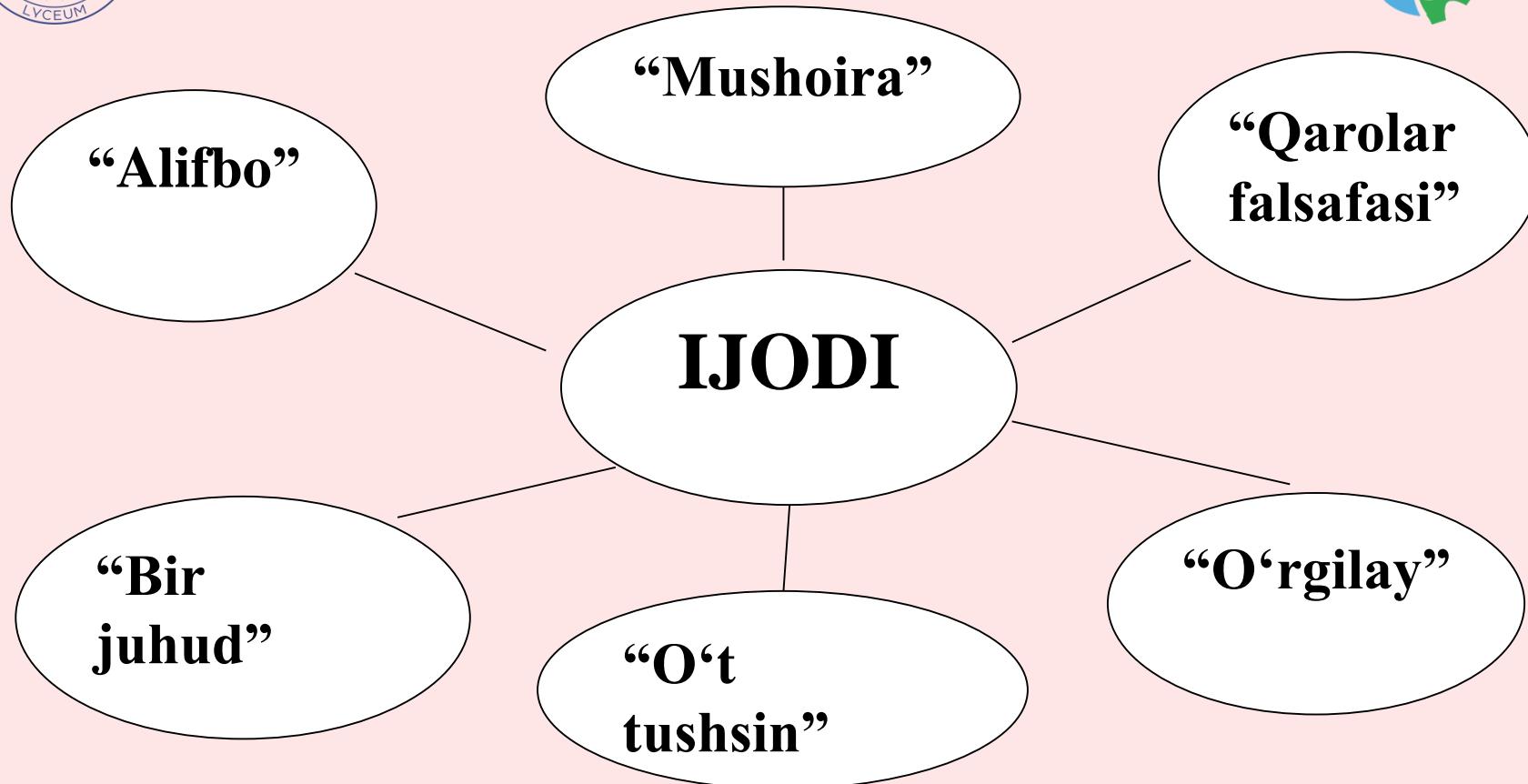
Eslab qoling!

- Anbar Otin uzoq umr ko‘rmagan bo‘lsa-da, umrining ko‘p qismini to‘sakda mixlangan holda o‘tkazgan. Ammo u kuchli iqtidor bilan birgalikda mustahkam irodaga ham ega edi: «Falaki jomakabud dastidin yuz dodki, – deb yozadi u – bir yig‘inda haqni aytib, balog‘a qolib zinadan quvlang‘animda oyog‘im chiqib yotib qoldim.
- Yosh umrim hayf va rangim za’faron bo‘lib yotdim. Bor mavjud kuchim kitob o‘qumoq va g‘azal abyot qilmoq ila band bo‘ldi».

TILAME

O‘zbekcha she’rlari (48 ta)dan devon tuzgan.
**Undan 41 g‘azal, 4 muxammas, 1 qit’a, 1 masnaviy,
1 mustazod o‘rin olgan (1905).**

70-yillarning boshida shoiraning 40 ga yaqin
she’rdan iborat yana bir qo‘lyozma devoni,
«Qarolar falsafasi» risolasi, 160 misralik «yakka
bayt»lari topildi, tojikcha g‘azallaridan devon tuzish
niyati bo‘lgan, ammo bor-yo‘qligi hozir noma’lum.

QAROLAR FALSAFASI!

«Qarolar falsafasi» Anbar Otin ijodidagi eng go‘zal adabiy kashfiyotdir. U shoira shaxsiyatidagi ijtimoiy jur’at va jasoratning, yetuk salohiyat va ijodiy barkamollikning go‘zal namunasidir.

- ▶ Anbar Otin adabiyotimiz tarixida ilk bor falsafiy-publitsistik yo‘nalishda ijod qildi. Tarixda «Risolayi falsafayi siyohon» («Qarolar falsafasi risolasi») nomi bilan saqlanib qolgan, bu asar Anbar Otin dunyoqarashi, tasavvuri haqida boy ma’lumotlar beradi.

• Bilib oling!

- “Qarolar falsafasi” asari Anbar Otin dunyoqarashi, tasavvuri haqida boy ma’lumotlar beradi. Uning tarix, falsafa, axloq va madaniyatimiz tarixining bilimdoni ekani ma’lum bo‘ladi. U inson tanasidagi ranglarning mutlaqo ijtimoiy ahamiyat kasb etmasligini, uning qayerda yashashi va qaysi tilda gapirishi emas, balki olam va odamga munosabatiga ko‘ra farqli jihatlari bo‘lishi mumkinligini ko‘rsatib beradi.

**Anbar Otin
ona shahri Qo`qonda
1910-yilda
vafot etadi.**

DIQQAT!

- *Qora* so‘zining turli ma’no qirralarini izohlar ekan, shoira ijtimoiy hayotga, undagi tengsizlikka urg‘u beradi.
- Ijtimoiyadolatning jamiyat hayotidagi o‘rni va ahamiyatini o‘ziga xos tarzda talqin qiladi.

“Avvalg`i fasl” dan

TILAME

- Qarolar bordurlarki, alar o‘zlari qaro bo‘lg‘onlari holda ma’rifat nuri siyratlarida to‘ladur va ul nurlarni fasohat va til durdonalari vositasi ila olamg‘a oq shu’la socharlar. Misol uldurki, qaro charog‘ o‘zi qaro yog‘ va kuyundig‘a giriftor bo‘lg‘oni holda nuri ilan kulbani ravshan qilur.

BILIMINGIZNI SINANG!

TILAME

- 1. Anbar Otinning hayotidagi eng muhim voqealar haqida gapirib bering.
- 2. U qaysi ijodkorlar bilan muloqotda bo‘lgan?
- 3. Anbar Otin ijod qilgan adabiy janrlar haqida gapirib bering.
- 4. Dilshod Barnoning bo‘lajak shoira haqidagi qaydlarini o‘qing va unga o‘z munosabatingizni bildiring.
- 5. ”Qarolar falsafasi” kim haqida yozilgan?
- 6. «Baxti qarolar» ifodasini Anbar Otin qanday izohlagan? Uning nazarida haqiqiy baxti qaro kim?

Uyga vazifa:

“Qarolar falsafasi” dostonini
o`qib kelish va mavzu asosida
10 ta test savollari tayyorlash.

•E'tiboringiz uchun rahmat!